

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, 30 de març de 2007.

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN, i els magistrats M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY i M.I. Sra. Eulàlia AMAT LLARI, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- El Sr. Ramon B.O. va presentar davant de l'Honorable BATLLIA, demanda a tramitar pel procediment ordinari, contra el Sr. Antonio M.J. en liquidació de la societat civil particular que els mateixos varen constituir verbalment a l'inici de l'any 1997, i en reclamació de: la quantitat de la meitat de 16.272.827 ptes en concepte de beneficis resultants dels treballs realitzats per la societat en l'obra "els piolets" a SOLDEU; l'import de 600.000 ptes en concepte de vacances i mensualitats corresponents als mesos d'agost i de desembre de 1997; la meitat de l'import de compra de la maquinària que fou adquirida amb diners de la societat; la quantitat de 335.000 ptes en concepte de treballs realitzats i cobrats per la societat en el pis de la Sra. Júlia L.; la quantitat de 151.120 ptes en concepte de treballs realitzats i cobrats per la societat en l'àtic de l'obra anomenada B.

II.- El Sr. Antonio M.J. es va oposar a les reclamacions de la part agent, contestant que les despeses de la societat han estat superiors als ingressos, de manera que els beneficis de que parla el demandant son totalment il.lusoris, car representa que

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

els beneficis que han rebut els socis son superiors als que els hauria correspost un cop passat comptes individualment per cada treball executat. Per aquest motiu la part defenent va plantejar una demanda reconvençional en reclamació de la quantitat de 1.206.971 ptes en concepte de la meitat del saldo negatiu de la societat.

III.- Per sentència de data 13 de juny del 2006, l'Honorable Tribunal de Batlles, secció civil, desestimant la demanda de la part actora, i estimant majoritàriament la reconvençional, va condemnar el Sr. Ramon B.O. a pagar al Sr. Antonio M.J., la quantitat de 6.646,52 €, mes els interessos legals a partir de la fermesa de la resolució, en concepte de liquidació de la societat civil particular que van constituir les parts a principis de l'any 1997, fent imposició al Sr. Ramon B.O. de la totalitat de les costes processals .

IV.- Contra aquesta resolució el Sr. Ramon B.O. ha interposat recurs d'apel·lació.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN.

FONAMENTS DE DRET

I.- La part que recorre manifesta que son 3 les greuges contra la sentència impugnada, i més concretament: 1) que ha quedat provat i fins i tot admès per l'adversa, que ambdós socis percebien de l'empresa la quantitat de 300.000 ptes mensuals; que essent ambdós socis, d'origen, simples obrers, que viuen del seu treball, la percepció d'aquelles quantitats havien de ser forçosament en concepte de salari pel seu treball que els permetia viure i atendre les necessitats domèstiques i familiars, salaris que eren calculats al igual que els salaris dels altres empleats de l'empresa; que l'afirmació del defenent que es tractava d'acomptes dels beneficis es una simple manifestació que no ha quedat suficientment provada; que no correspon al Sr. Ramon B.O. provar que les 300.000 ptes mensuals tenen la quantitat de sou, sinó que es la part contrària que ha de provar que no té aquella qualitat sinó que correspon a acomptes

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

de beneficis; 2) que s'ha de taxar el peritatge de l'empresa G. per manca d'imparcialitat, el que imposa que la sentència a dictar, es fonamenti en l'informe pericial de C.I.A.A. introduïdes les correccions que siguin oportunes; que no s'ha de donar crèdit a les factures presentades per FUSTERIA M. amb posterioritat al cessament d'activitat i relació societària, sinó que procedeix suprimir-les en els comptes finals, ja que es tracta de factures emeses per FUSTERIA M. al seu arbitri, contra si mateix i pagades també per ell, de quin montant total la sentència atribueix la meitat al Sr. Sr. Ramon B.O., sense cap intervenció seva ni consentiment; 3) que mentre el Sr. Ramon B.O. feia les funcions d'encarregat de l'obra, ostentava la custòdia de la maquinària, en el moment en que fou expulsat de la mateixa, o per les circumstàncies que fos, va deixar de fer d'encarregat responsable, la possessió i consegüent custòdia requeia en el propi Sr. M. desapareixent des d'aquell moment tota responsabilitat del Sr. B.; per tant es del tot inadmissible la conclusió de que hauria desaparegut una part de la maquinària; que havent quedat a l'obra, ha d'estar forçosament en poder del Sr. M.; que s'ha de prendre com a actiu social el valor global de la maquinària de 709.551 ptes, i no les 200.000 ptes que pretén el Sr. M .

II.- Es pacífic que en el curs del mes de gener de 1997, les parts varen constituir verbalment una societat civil particular, l'activitat de la qual era la realització de treballs de fusteria, que funcionava amb un compte bancari amb signatura mancomunada. L'acord fou que la societat seria administrada pels dos socis, establint-se una participació del 50% per cada un, tant pel que fa al repartiment dels beneficis com al pagament dels deutes. A mes, es va prendre l'acord que cadascun dels socis rebria la quantitat mensual de 300.000 ptes mitjançant lletres de canvi amb venciment de 90 dies. Al final de l'any 1997 els dos socis varen donar per dissolta la societat en raó de la desaparició de l'afectio societatis.

III.- El primer punt de discrepància del Sr. Ramon B.O. amb la sentència de primera instància rau en la naturalesa de la quantitat de 300.000 ptes, que cada mes la societat abonava a cadascun dels socis. El Sr. Ramon B.O. pretén que aquest pagament es feia en concepte de

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

salari mensual, aleshores que el Sr. Antonio M.J. sosté que la quantitat esmentava es cobrava a compte de beneficis pels treballs globals. Pertoca a la part demandant provar les seves al·legacions. La societat civil particular es la que te per objecte l'exercici d'una activitat concreta, en general professional, la titularitat de coses determinades, el seu us o fruits. Configuren el contracte de societat civil, els elements següents: la presència d'una comunitat que es tradueix en una comunitat d'interessos de diversa mena i en que la participació del soci es determina en quotes, el fet de fixar el repartiment de beneficis i despeses, i l'onerositat es a dir l'ànim de lucre, la inexistència d'una personalitat jurídica distinta i diferenciada, i d'un patrimoni comú independent, separat dels socis. Mentre que les societats mercantils gaudeixen de personalitat jurídica separada i autònoma dels seus socis, no passa el mateix pel que fa a les societats civils, en les quals la posada en comú de bens i/o activitats origina una situació de comunitat però mai la personificació. D'aquesta consideració se'n desprèn que un soci no pot ser assalariat de la societat civil que ha constituït perquè, atès la manca d'independència entre una societat civil i els seus socis, això equivaldria a donar a una mateixa persona jurídica, la qualitat, en mateix temps, d'empresari i de treballador, aleshores que la normativa regulant el contracte de treball impedeix d'ésser el seu propi assalariat. En una societat civil particular, l'única remuneració d'un soci correspon a la repartició dels beneficis obtinguts per la societat i això ho reconeix el propi Sr. Ramon B.O. en la seva confessió en judici quan admet que es va pactar entre els socis que rebrien mensualment la quantitat de 300.000 ptes a compte d'eventuals beneficis. Per tant s'ha de considerar, com ho ha fet la sentència impugnada, de manera ajustada a dret, que la quantitat de 300.000 ptes mensuals només podia ser abonada als socis, en concepte d'avançaments dels beneficis, i no en concepte de salari.

IV.- Respecte al segon motiu de greuges, consten en autes dos informes pericials comptables realitzats, l'un per l'empresa G. l'altre per l'empresa A.I.C.A. S'ha de descartar l'informe pericial de A.I.C.A. pels motius ja desenvolupats en la sentència de primera instància i que son irrefutables. Mes concretament, la resolució impugnada posa de relleu que no es pot valorar el referit

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

informe perquè es basa en una documentació incompleta; perquè conte un error indiscutible per incloure en les factures pendents de pagament, una certificació d'un import de 12.681.234 ptes que en realitat fou pagada abans de la dissolució de la societat; i perquè considera que s'ha de tenir en compte a favor del Sr. Ramon B.O., un import de 300.000 ptes en concepte de vacances, aleshores que el mateix no pot pretendre a la qualitat d'assalariat de la societat, com s'ha dit mes amunt. Totes aquestes discordances amb la realitat, perfectament acreditades i reconegudes per la part que recorre, impedeixen acordar a l'informe pericial de A.I.C.A. una suficient valor probatori.

V.- El Sr. Ramon B.O. tatxa l'informe pericial realitzat per G. per manca d'imparcialitat. La part recurrent reprotxa al perit G.: d'haver afirmat que en data 24 de desembre de 1997 el Sr. B. va abandonar la societat, extralimitant-se del seu càrrec i facultats, i contradient tot el que el Sr. Antonio M.J. te admès; de no haver tingut en compte almenys el que la pròpia part adversa admet pel que es refereix a les maquines que diu en sa possessió: 200.000 ptes com a mínim; de no haver tingut en consideració l'autofacturació del Sr. Antonio M.J.. El primer greuge no te cap sentit, atès que, entre els punts objecte de la peritació sol·licitada pel propi Sr. Ramon B.O., prop de l'empresa A.I.C.A. consta: " El saldo que la societat tenia al moment en que el Sr. Ramon B.O. va abandonar la societat en data 24 de setembre de 1997". Per tant com pot el recurrent imputar una manca d'imparcialitat al perit G. per haver dit en el seu informe pericial que el Sr. Ramon B.O. va abandonar la societat el dia 24 de desembre de 1997, quan el mateix considera correcte l'informe pericial de A.I.C.A. que fou requerit a instància seva, i que declara la mateixa cosa. Tampoc no es pot acceptar el greuge relatiu a una autofacturació del Sr. Antoni M.J., inclosa en els comptes de la societat pel perit G.. En efecte, si la societat es va liquidar al final de 1997, es un fet incontrovertit que a aquell moment, les obres encomanades a la societat pels clients, no eren totes acabades, i que fou el Sr. Antoni M.J. que va finalitzar-les. Per tant, si per efectuar el repartiment dels beneficis entre els socis, es pren en consideració tots els ingressos als quals han donat lloc els treballs fins a la realització de totes les obres que foren encomanades a la societat,

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

també s'ha de tenir en compte totes les despeses que foren necessàries per a la realització de les dites obres fins a l'acabament de tots els treballs. El Sr. Antonio M.J. va aportar tota la comptabilitat relativa al període posterior a la liquidació de la societat civil particular, i després d'una anàlisi acurada i d'un raonament motivat el perit G. conclou que a la finalització de totes les obres encarregades a la societat civil pels clients, el saldo entre beneficis i despeses, era negatiu de 2.411.776 ptes. El Sr. Ramon B.O. no fa la prova que li pertoca que els treballs facturats pel Sr. M.J. després de la liquidació de la societat no corresponen a treballs efectivament realitzats pel compte de la societat, i per tant s'ha de valorar les conclusions de l'informe pericial comptable de l'empresa G..

VI.- Dit això, es cert que l'informe del perit G., no te en compte la maquinària adquirida per la societat civil que constitueix un altra element de greuge per part del Sr. Ramon B.O.. La part que recorre va adjuntar a la seva demanda una llista de la maquinària comprada per compte conjunt, per un import total de 925.692 ptes. El Sr. Antonio M.J. va contestar que es el Sr. Ramon B.O. que s'encarregava de les maquines i que només disposava de 2 compressors i de dues ingletadores que tenen un valor aproximat de 200.000 ptes, i que de la resta de maquinaria, ignorava el seu parador. Resulta de les proves que consten en autes, i particularment dels testimoniatges registrats, que la maquinaria adquirida va ésser utilitzada en l'obra "hotel Els Piolets" i que fou el Sr. Ramon B.O. que s'encarregava de la custòdia de la dita maquinaria; que quan el Sr. Ramon B.O. va abandonar l'obra, per qualsevol raó, al final del mes de desembre de 1997, la maquinaria va romandre a l'obra, i que es va fer un tancament provisional per guardar-la; que a petició del Director de l'hotel, el Sr. M.J. va donar instruccions als seus obrers per treure i endur-se les maquines; que quan es varen presenciar a l'obra, només quedava un compressor i una ingletadora que foren remeses al Sr. M.J.. D'aquests elements de fet, no es pot determinar a quin dels socis correspon la responsabilitat de la desaparició de la maquinaria; per tant la pèrdua de les maquines ha d'ésser suportada per la societat i les seves conseqüències econòmiques repartides entre els socis. El Sr. Antonio M.J. reconeix que va poder

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

recuperar dos compressors i dues ingletadores corresponent a unes 200.000 ptes. El Sr. Ramon B.O. no prova que l'adversa hagi recuperat mes maquines que les que va declarar el Sr. M.J., o per un valor superant 200.000 ptes. En conseqüència, es de manera apropiada que el primer jutge va tenir compte de l'import esmentat per la realització de la liquidació de la societat.

VII.- S'ha doncs de confirmar la resolució recorreguda i d'acord amb el principi de venciment, condemnar la part que recorre al pagament de les costes processals de segona instància.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

Desestimar el recurs del Sr. Ramon B.O.;

Confirmar la sentència del Honorable Tribunal de Batlles de data 13 de juny del 2006, en tots els seus extrems;

Condemnar el Sr. Ramon B.O. al pagament de les costes processals de segona instància.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-